

Kérdőív

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciáján folyó
diagnosztikus vizsgálatokat megelőző adatgyűjtéshez.

Összeállították
Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának munkatársai

Javított változat – 2012. január
Kapocs Könyvkiadó, Budapest

Rövid útmutató a diagnosztikus kérdőív kitöltéséhez

Az ambulanciánkon folyó diagnosztikus vizsgálati munka előkészítéséhez állítottuk össze kérdőívünket. Mivel diagnosztikus szempontból elsősorban – még felnőtt korú kliens esetén is – a korai gyermekkorra vonatkozó adatok fontosak, ezért a kérdőívben a legtöbb kérdés a vizsgálandó személy gyermekkorára vonatkozik.

Amennyiben lehetőség van rá, kérjük, hogy a kérdőívet a vizsgálandó személy olyan hozzátartozója töltsse ki, aki a legtöbb információval rendelkezik a gyermekről illetve az illető gyermekkoráról (lehetőség szerint szülő).

Ez a kérdőív a kivizsgálás menetét, követését segíti, a benne szereplő adatokat szigorúan bizalmasan kezeljük.

Kérjük, gondosan válaszolják meg a kérdőív kérdéseit. Válaszoljanak minden kérdésre, ahol kérjük, példákat is írjanak. Mindezek átbeszélésére a kivizsgálás során is sor kerül majd.

1
ADATOK, ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

**A gyermek
neve:**

**Születési idő,
hely:**

TAJ szám:

Cím (irányítószám, helység, utca, házsám):

Levelezési cím (ha eltér az előzőtől):

Telefon:

**Anya leánykori
neve:**

**Jelenleg
használt neve:**

Születési év:

TAJ szám:

Telefon:

E-mail

Jelenlegi foglalkozása:

Szakmája:

Iskolai végzettsége:

Munkahely neve:

Címe:

Apa neve:

Születési év:

TAJ szám:

Telefon:

E-mail

Jelenlegi foglalkozása:

Szakmája:

Iskolai végzettsége:

Munkahely neve:

Címe:

A kérdőív kitöltésének időpontja:

Gondviselő neve (ha kiskorúnál nem a szülő; illetve nagykorú, gondnokság alatt álló személynél):

Címe:

Telefon:

E-mail

Ha a gyermek állami nevet, a gondozó intézmény

neve:

címe:

Telefonja:

E-mail

A gyermeket jelenleg ellátó intézmény (bölcsőde, óvoda, iskola, stb.)

neve:

címe:

telefonja:

pedagógusának neve:

A gyermek hányadik osztályba/milyen csoportba jár?

Jelenleg kik vesznek részt a gyermek nevelésében/gondozásában?

A kérdőívet kitöltő személyek neve:

Milyen viszonyban van(nak) a gyermekkel? (kérjük, a megfelelőket jelölje be!)

Szülő

Nagyszülő

Pedagógus

Nevelőszülő

Gyám

Egyéb:

Részesülnek-e szociális juttatásban? (pl. emelt összegű családi pótlék, meghosszabbított gyes, segély, egyéb) **Ha igen, milyen juttatásban és miért?**

Milyen típusú és mekkora lakásban laknak? Hányan és kik élnek együtt?

Jelen vizsgálatot ki javasolta és ki utalta be?

Kitől kapta, honnan jutott a kérdőívünkhöz?

Váratlanul felszabaduló időpontra behívhatók-e? (Ilyenkor az is előfordulhat, hogy a vizsgálat előtti napon értesítjük Önöket)

Igen

Nem

Amennyiben nem Budapesten vagy Pest megyében laknak, kérjük, jelezzék, legkorábban hány órára tudnak az ambulanciánkra érni. (Több időpontot is megjelölhetnek.)

9:00 óra

10:00 óra

2. FŐ PANASZOK ÉS ELLÁTÁS

A következőkben röviden tájékozódni szeretnénk az Önöket foglalkoztató legfőbb kérdésekről, a gyermek eddigi betegségeiről, vizsgálatairól. Természetesen lehetséges, hogy a család egyes tagjai másként ítélik meg a nehézségeket, kérjük, hogy ha eltérően vélekednek, ezt is fejtsék ki válaszaikban.

2.1 Kérjük, írják le gyermekükkel kapcsolatos legfőbb aggodalmaikat, panaszait!

2.2 Mennyire ítélik súlyosnak a problémát?

2.3 Mikor merült fel Önökben először, hogy gyermekük szokatlan/zavart módon, vagy lassabban fejlődik?

2.4 Ekkor mi miatt aggódtak?

2.5 Utólag visszatekintve voltak-e ennél korábbi jelei a zavart fejlődésnek, viselkedésnek?

Igen

Nem

Ha igen, mik voltak ezek?

**2.6 Mikor fordultak a fenti problémák miatt először szakemberhez?
Hová, kihez, mit mondtak Önöknek?**

2.7 Kérjük, írják le sorrendben, hogy ezt követően a gyermek fejlődésével, viselkedésével, teljesítményével kapcsolatosan hol jártak vizsgálatokon!

Mi volt a panasz?

Hol, ki vizsgálta? Mikor?

Mit mondtak Önöknek? Mi volt a szakemberek véleménye?

2.8 Jelenlegi problémájuk miatt állt-e/áll-e a gyermek rendszeres kezelés, ellenőrzés, gondozás alatt? Szed/szedett-e gyógyszert emiatt?

Igen

Nem

Hol, ki gondozza, kezeli?

Milyen kezelést kap?
Milyen gyógyszert, milyen
mennyiségben kap?

Mikor (megtől meddig)?

**2.9 Mik a tapasztalataik a fenti kezelések hatékonyságával kapcsolatban?
Milyen hatást tapasztaltak?**

2.10 Sorolják fel időrendben gyermekük eddigi jelentősebb betegségeit, műtéteit! Állt-e/áll-e ezek miatt rendszeres ellenőrzés, gondozás, kezelés alatt? Szed-e ezek miatt rendszeresen a 2.8. pontban említetteken kívül egyéb gyógyszert?

Mi (volt) a betegség?	Hol, hogyan kezelték/kezelik? Milyen gyógyszert kap(ott)?	Mikor (mettől meddig)?

**2.11 Kérjük, hogy röviden foglalják össze a jelenlegi vizsgáltkérés legfőbb indokait!
Miben várnának segítséget?**

**2.12 Van-e valamilyen, a vizsgálat sürgősségét indokló körülmény?
Ha igen, mi az?**

3.

GYERMEKKÖZÖSSÉGEK, OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK

A következőkben azokról a gyermekközösségekről oktatási intézményekről kérdezzük, amelyekbe mindeztidáig gyermekük járt (bölcsőde, óvoda, iskola, stb.). Kérjük, próbálják felidézni az összes ilyen csoportot, azt, hogy milyen típusú volt (normál vagy speciális), részesült-e gyermekük valamilyen speciális, egyénre szabott segítségben, foglalkozásban valamint, hogy mennyi ideig járt oda. Amennyiben csoport- vagy intézményváltásra volt szükség, kérjük, jegyezzék le azt is, hogy miért.

3.1 Járt/jár-e bölcsődébe, óvodába a gyermekük?

Igen

Nem

Ha igen, kérjük, időrendben töltsék ki a következő sorokat

Bölcsőde, óvoda neve, típusa	Csoport típusa illetve létszáma	Milyen speciális segítséget kapott?	Mettől meddig?	Volt-e intézmény- vagy csoportváltás ra szükség? Miért?

3.2 Járt/jár-e iskolába gyermekük?

Igen

Nem

Ha igen, kérjük, időrendben töltsék ki a következő oldalon található sorokat.

Iskola neve, típusa	Csoport osztály, típusa, illetve létszáma	Milyen speciális segítséget kapott?	Mettől meddig?	Volt-e intézmény- vagy csoportváltás ra szükség? Miért?

3.3 Jár-e/járt-e valamilyen más (bölcsődén, óvodán, iskolán kívüli) foglalkozásra, fejlesztésre?

Igen

Nem

Ha igen, kérjük, időrendben töltsék ki a következő sorokat.

Hová? Kihez?	Milyen foglalkozásra?	Milyen rendszerességgel?	Mikor?

3.4 Ha jelenleg nem jár közösségbe, kérjük írják le, miért?

4. ÖSSZBENYOMÁS

A következő kérdések és az Önök segítségével általános képet, összbenyomást szeretnénk kapni gyermekük viselkedéséről, érdeklődéséről, képességeiről. Természetesen lehetséges, hogy a család egyes tagjai másként ítélik meg a nehézségeket, kérjük, hogy ha eltérően vélekednek, ezt is fejtssék ki válaszaikban.

4.1 Kérjük néhány mondatban, általánosságban jellemezzék gyermekük viselkedését, hangulatát, tulajdonságait.

4.2 Melyek azok a tulajdonságai a gyermeknek, amelyekben a legtöbb öröme van Önöknek, a családnak?

4.3 Melyek azok a tulajdonságai, viselkedésformái, amelyek nehezzé teszik a vele való foglalkozást, a hozzá való alkalmazkodást? Mik okozzák a legtöbb nehézséget?

4.4 Önök szerint miben a legügyesebb, legtehetségesebb? Mit csinál a legjobban?

4.5 Önök szerint miben a leggyengébb? Miben szorul a legtöbb segítségre?

4.6 Mivel lehet a gyermeknek leginkább örömet szerezni?

4.7 Mi az, amit gyermekük sérelmez, mit érez büntetésnek?

4.8 Feltűnt-e Önöknek, hogy gyermeküknek valamilyen különleges képessége, készsége volt/van?

Igen

Nem

Felülmúlja-e ezekben kortársai szintjét?

Igen

Nem

Példák (4.8-as kérdés folytatása):

(Mennyi idős korban?)

Jelenleg mi a helyzet?

4.9 Volt-e olyan készsége, amelyben jelentősebb rosszabbodás következett be, vagy elvesztette?

Igen

Nem

Ha igen:

Példák:

Mennyi idős korban?

5. TERHESSÉG, SZÜLÉS

A következőkben a gyermekükkel való terhességről, az azt megelőző időszakról, az esetleges korábbi terhességekről és a szülés körülményeiről szeretnénk képet kapni.

5.1 Kérjük, írja le sorrendben minden eddigi terhességét, az esetleges vetélés idejét, a megszületett gyermekek neveit, elhelyezésüket (pl. óvoda, iskola) és a velük esetleg felmerülő problémákat!

Terhesség éve	Volt-e valamilyen probléma? Ha igen, mi?	Esetleges vetélés ideje, módja (hányadik hónap, spontán vagy művi)	Megszülette tt gyermek neve	Jelenlegi elhelyezése	Volt-e/van-e vele probléma? Milyen?

5.2 Milyen munkakörben dolgozott az édesanya terhesség előtt, illetve alatt?

5.3 A vizsgálandó gyermekkel való terhességet megelőző időszakban volt-e súlyos betegsége az anyának?

Igen

Nem

Milyen betegség? (5.3-as kérdés folytatása)

Hogyan kezelték?

5.4 Milyen munkakörben dolgozott az édesapa a terhesség előtt, illetve alatt?

5.5 A vizsgálandó gyermekkel való terhességet megelőző időszakban volt-e súlyos betegsége az apának?

Igen

Nem

Milyen betegség?

Hogyan kezelték?

5.6 Észlelt-e a terhessége alatt valamilyen rendellenességet (pl. vérzés, görcs)?

Igen

Nem

Ha igen, mit?

A terhesség mely időszakában?

5.7 Veszélyeztetettnek minősítették-e a terhességét?

Igen

Nem

Miért? (5.7-as kérdés folytatása)

Hogyan kezelték?

5.8 Volt-e beteg a terhessége alatt, részesült-e orvosi kezelésben?

Igen

Nem

Mi volt a betegsége?

Milyen kezelést kapott?
Milyen gyógyszert szedett?

A terhesség mely
időszakában?

5.9 A szülés a várt időben történt?

Igen

Nem

Ha korábban, hány héttel?

Ha később, hány héttel?

A szülés módja?

Spontán

Indított

Történt-e beavatkozás? (pl. császármetszés, érzéstelenítés)

Igen

Nem

Ha igen, milyen?

Miért?

Hol történt a szülés?

Volt-e tartási vagy fekvési rendellenesség?

Igen

Nem

Ha igen, milyen?

Volt-e méhlepény, köldökzsinór rendellenesség?

Igen

Nem

Ha igen, milyen?

Mennyi idő telt el az első fájástól, illetve a magzatvíz elfolyásától a megszületésig?

5.10 Felsírt a gyermek?

Igen

Nem

5.11 Történt-e/kellett-e valamilyen beavatkozás, rögtön megszületése után?

Igen

Nem

Ha igen, mit?

5.12 A gyermek születési...

súlya:

hossza:

fejkörfogata:

Apgar-érték
(ha tudják):

5.13 Jelezték-e valamilyen, fejlődési rendellenességet vagy szülési sérülést a szülés után?

Igen

Nem

Ha igen, mit?

Milyen kezelést kapott?

5.14 A születés utáni időszakban jeleztek-e valamilyen betegséget, zavart a gyermeknél? (pl. sárgaság, görcsös állapot, fertőzés)

Igen

Nem

Ha igen, mit? Milyen kezelést kapott?

Mennyi idős korban?

5.15 Mennyi idő múlva került haza a gyermek a kórházból?

Ha a szokásosnál később, miért?

6. MOZGÁSFEJLŐDÉS

A következőkben a gyermek mozgásának fejlődéséről lesz szó. Kérjük, hogy a kérdések megválaszolása során próbálják felidézni a gyermek életének minden szakaszát, illetve minél több konkrét példát leírni. Először arra vagyunk kíváncsiak, hogyan fejlődött a gyermek mozgása, ezután a jelenlegi mozgásos készségekkel, majd a mozgás esetleges furcsaságaival kapcsolatban kérdezzük.

6.1 Hány hónapos/éves korában (hó/év)

fordult hasra?

kezdett kúszni (hason, könyökén és térdén támaszkodva)?

ült fel önállóan?

kezdett mászni?

állt fel?

tette első önálló lépéseit?

kezdett biztonságosan járni?

kezdett futni?

6.2 Volt-e valamilyen probléma a mozgásfejlődésében?

Igen

Nem

Példák

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (6.2 kérdés)

6.3 Kérjük, jelölje be a gyermekük mozgására jellemző mondatokat!

- mozgása korának megfelelő.
- mozgása koránál fejlettebb.
- mozgásfejlettsége nem éri el kortársaiét.
- mozgásigénye átlagos.
- mozgásigénye hatalmas, szinte „sosem marad nyugton”.
- mozgásigénye kortársainál kisebb.
- járása, futása korának megfelelő.
- járása szélesalapú, "mackós".
- ügyesen mozog, mozdulatai pontosak, és megfelelően erőteljesek.
- suta, ügyetlen, gyakran esik, botlik, megüti magát.
- mindenhova felmászik.
- igen gyors, gyakran (el)szalad.

6.4 Észrevették-e, hogy gyermekük az egyik kezét gyakrabban használja, mint a másikat?

- Igen
- Nem

Ha igen, melyik kezét használja többet? Melyikkel eszik, rajzol, dob?

Próbálták-e ezt befolyásolni?

- Igen
- Nem

6.5 Véleményük szerint gyermekük kézügyessége megfelel kortársaiénak?

- Igen
- Nem

6.6 Tapasztalták a gyermeküknél az alábbi szokatlan mozgásokat!

furcsa kéztartás, kézmozgás Hány évesen?

- Igen
- Nem

szokatlan fejtartás, fejmozgás

- Igen
- Nem

kezek repkedő mozgása
(pl. ha izgatott, vagy ha örül)

Hány évesen?

Igen

Nem

páros lábon ugrálás,
többnyire egy helyben

Igen

Nem

tengelye körüli forgás

Igen

Nem

ringatózás, előre-hátra
hintázás

Igen

Nem

furcsa testtartás, testmozgás;

Igen

Nem

gyakori lábujjhegyen járás

Igen

Nem

grimasz, szemhunyorgatás

Igen

Nem

más furcsaságok, pl.:

Jelenleg ezek közül melyek jellemzőek?

7. MINDENNAPOS SZÜKSÉGLETEK, ÖNÁLLÓSÁG

A következő kérdések segítségével képet szeretnénk kapni arról, hogy gyermekük hogyan viselkedik, étkezik, öltözködik, tisztálkodik, szobatiszta-e és hogy milyen alvó. Természetesen az ezekkel a területekkel kapcsolatos nehézségekre is rákérdezzünk. Kérjük, hogy a példánál térjenek ki a fejlődés minden időszakára (újszülött, csecsemő, tipegő, óvodás, iskolás stb.).

7.1 Szopott-e a gyermek?

Igen

Nem

Mennyi ideig?

Hogyan?

Volt-e valamilyen szoptatási nehézség?

Igen

Nem

Ha igen, mi volt az?

Volt-e probléma az elválasztással, a vegyes táplálkozásra történő átállással?

Igen

Nem

Ha igen, mi volt az?

7.2 Volt-e valaha probléma az étvágyával, az etetésével, illetve testi fejlődésével, gyarapodásával?

Igen

Nem

Példák (7.2-es kérdés folytatása):

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.3 Hogyan jelezte éhségét, illetve, hogy enni szeretne?

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.4 Volt-e nehézség a szilárd, darabos ételre való átszoktatásnál? (pl. a rágással)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet? (7.4-as kérdés folytatása)

7.5 Volt-e egyéb probléma vagy furcsa szokás az evéssel, ivással kapcsolatban?

(pl. az etetés módja, helye, időpontja, edények használata; erős válogatás, pl. az étel íze, színe, állaga szerint; egyéb)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.6 Tud-e önállóan enni?

Igen

Nem

Mióta?

7.7 Tud-e önállóan inni?

Igen

Nem

Mióta?

7.8 Jelenleg hogyan étkezik gyermekük? (Mivel, mennyire önállóan, milyen tisztán, asztalhoz ül-e, stb.?)

7.9 Előfordult-e valamilyen alvásprobléma? (pl. elalvással, éjszakai vagy hajnali ébredéssel, alvás-ébrenlét ciklussal, az alvás mennyiségével, minőségével, stb.)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.10 Volt-e, van-e gyermeküknek valamilyen sajátos szokása az alvással kapcsolatban?
(pl. az elalvás körülményei, szülők vagy testvér ágyában való alvás, stb.)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (7.10-as kérdés folytatása)

7.11 Kialakult-e a gyermek teljes szobatisztasága nappalra?

Igen

Nem

Mikor?

Kialakult-e a teljes szobatisztasága éjszakára?

Igen

Nem

Mikor?

7.12 Volt-e, van-e probléma a szobatisztaságra, ágytisztaságra történő szoktatással?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.13 Volt-e egyéb probléma, vagy furcsa szokás a pisilés, kakilás körülményeivel kapcsolatban (pl. erős ragaszkodás bizonyos körülményekhez, tárgyakhoz, helyszínhez, időponthoz, stb.)?

Igen

Nem

Példák (7.13-as kérdés folytatása):

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.14 Tud-e önállóan öltözködni?

Igen

Nem

Mióta?

7.15 Volt-e, van-e nehézség vagy furcsa szokás az öltözéssel/vetkőzéssel kapcsolatos készségek elsajátításánál (pl. gyorsaság, sorrend betartása, új ruhadarabok elfogadása, egyéb)?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.16 Volt-e, van-e valamilyen nehézség vagy furcsa szokás a fentiekén kívüli önkiszolgálási készségek (pl. tisztálkodás, fogmosás, stb.) elsajátításával és kivitelezésével kapcsolatban?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

7.17 Kérjük, jelöljék be, mi jellemző jelenleg gyermekük mindennapos szükségleteivel, önkiszolgálásával kapcsolatos készségeire!

	teljesen önállóan	irányítással,ellenőrzéssel	segítséggel, de együttműködő	segítséggel, nem működik együtt
evés				
ivás				
WC-használat				
mosakodás				
fürdés				
fogmosás				
törölközés				
fésülködés				
vetkőzés				
öltözés				

8. KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉGEK

A következőkben arról szeretnénk képet kapni, hogy gyermekük, hogyan használja a beszédet és más, a beszéden kívüli kommunikációs eszközöket (pl. gesztusok, arckifejezések, testtartás) kívánságainak közlésére, észrevételeinek, élményeinek kifejezésére. Arra is kíváncsiak vagyunk, hogyan érti meg mások beszédét és beszéden kívüli jelzéseit. Kérjük, hogy a kérdések megválaszolása során próbálják felidézni a gyermek életének minden szakaszát, illetve írjanak minél több konkrét példát.

8.1 Csecsemőkorában egyértelműen jelezte-e szükségleteit (pl. éhes, álmos, megnyugtatóra vagy társaságra vár)?

Igen

Nem

8.2 Egyéves kora körül, hogyan jelezte beszéd nélkül, hogy...

szeretné, ha felvennék?

tetszik neki valami?

szeretne játszani?

szeretne valamit megkapni?

8.3 Mikor kezdett gagyogni? (hónaposan/évesen)

Mikor jelentek meg első szavai? (hónaposan/évesen)

Mikor kezdett egyszerű, 1-2 szavas mondatokat használni? (hónaposan/évesen)

Mikor kezdett összefüggő mondatokban beszélni? (hónaposan/évesen))

Melyek voltak az első szavai?

8.4 Egyenletesen fejlődött-e a beszéde?

Igen

Nem

8.5 Ha egyenetlen volt, ez miben nyilvánult meg?

Abban az esetben, ha gyermekük nem mond szavakat, kérjük a 8.14-es kérdésnél folytassák a válaszadást!

8.6 Előfordult-e, hogy gyermekük ismételte, amit másoktól, vagy a televízióból hallott, esetleg olyan hangsúllyal, hanghordozással, ahogyan korábban hallotta?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.7 Előfordult-e, hogy gyermekük válasz helyett megismételte a kérdést, vagy annak egy részét? (pl. utolsó egy-két szót)

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (8.7-as kérdés folytatása)

8.8 Előfordult-e, hogy a személyes névmásokat (én, te, ő) rosszul használta, rosszul ragozott, önmagára harmadik személyben vagy saját keresztnévvel utalt?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.9 Előfordult-e, hogy gyermekük egy kérdést addig ismételtetett kitartóan, amíg Önök nem válaszoltak egy bizonyos módon, vagy gyermekük azt akarta, hogy Önök ismétljenek újra és újra valamit?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.10 Lehet-e/lehetett-e beszélgetni vele? Azaz érdeklődik, kérdez, megvárja a választ és figyel rá, stb.

Igen

Nem

Ha igen, milyen témákról?

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.11 Előfordult-e, hogy gyermekük saját maga által kitalált szavakat használt?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.12 Tiszta-e a kiejtése?

Igen

Nem

Ha nem választ adott a 8.12-es kérdésre, kérjük, jelölje be a legjellemzőbbet!

kicsit hibás, az érthetőséget nem zavaró

nagyon hibás, de még érthető a beszéde

nagyon hibás, alig érthető a beszéde

8.13 Volt-e/van-e valami szokatlan abban, ahogy gyermekük beszél? (pl. kortársaihoz képest jelentős eltérés, a hanghordozásban, hangszínben, hanglejtésben, ritmusban, sebességben, hangerőben, hangmagasságban stb.)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.14 Kérjük, jelöljék be a gyermekük hangadását, beszédét leginkább jellemző állításokat!

nem beszél, nagyon kevés hangot ad

nem beszél, artikulálatlan hangokat ad és/vagy gagyog

beszédszerű, de értelmetlen hangokat ad és/vagy halandzsázik

néhány szót mond

sok szava van, de nem használ mondatokat

rövid mondatokat, kifejezéseket használ

mondatokban beszél, de nem a korának megfelelően

korának megfelelően beszél

korának megfelelően beszél, de a beszédet kevésbé használja kommunikációra (pl. saját szórakoztatására vagy magában beszél)

Egyéb:

8.15 Hogyan próbálta/próbálja meg gyermekük felhívni magára az Önök figyelmét?

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

8.16 Hogyan tudatja gyermekük Önökkel, hogy mit akar? Kérjük, jelölje be a leginkább jellemző állításokat!

semmilyen módon nem jelzi akaratát

nem jelzi akaratát, inkább megoldja a helyzetet egyedül

viselkedéséből kiderül, hogy szüksége van valamire (pl. nyugtalan, sír, sikít), de kívánságát ki kell találni

felhívta kezét húzva, irányítva odavezeti a kívánt tárgyhoz

odahozza a kívánt tárgyat

rámutat a kívánt dologra

elmutogatja, hogy mit kér (pl. úgy csinál, mintha inna)

megpróbálja beszéddel megértetni, hogy mit akar

pontosan megmondja, mire van szüksége, mit szeretne, megfelelően kér

8.17 Gondolta-e valaha valaki, hogy nem hall (jól) a gyermek?

Igen

Nem

Ha igen, ki és miből gondolta? Önöknek mi volt erről a véleménye? Történt-e hallásvizsgálat? Mi volt az eredménye?

Mennyi idő korban?

8.18 Szokott-e gyermekük fejmozdulattal válaszolni? (pl. fejbólintással „igen”-t jelezni, vagy fejrázással „nem”-et inteni)

Igen

Nem

8.19 Figyel-e a nevére?

Igen

Nem

8.20 Egyszerű kérést, utasítást végrehajt-e?

Igen

Nem

Példák:

8.21 Mi a benyomásuk arról, hogy gyermekük mennyire érti meg és követi a hétköznapi beszédet?

8.22 Összességében milyenek tartják gyermekük kommunikációs készségeit – ahogyan a beszédet, vagy egyéb kommunikációs eszközöket (pl. gesztus, arckifejezés, testtartás) használja, illetve, ahogyan mások beszédét és egyéb jelzéseit megérti, illetve reagál azokra? Van-e (ha van, milyen) különbség a gyermekekkel való és a felnőttekkel való kommunikációjában?

9. SZOCIÁLIS KÉSZSÉGEK

A következőkben gyermekük társas helyzetekben való viselkedéséről szeretnénk képet kapni. Arról, hogyan teremt kapcsolatot az emberekkel – felnőttekkel, gyerekekkel, ismerősökkel és idegenekkel. Kérjük, hogy a kérdések megválaszolásakor próbálják felidézni a gyermek életének minden szakaszát, illetve minél több konkrét példát leírni. Elsősorban arra vagyunk kíváncsiak, általában milyen módon viselkedik/viselkedett a többi gyermekkel (bölcsődében, iskolában, óvodában, rokon és ismerős gyermekek között); a családtagokkal, illetve az ismerős és idegen felnőttekkel.

9.1 Az első életévében szívesen fogadta-e gyermekük, ha játszottak vele?

Igen

Nem

9.2 Az első életévében utánozta-e „pá-pá”-t, tapsolást?

Igen

Nem

9.3 Az első életévében lehetett-e kukucsjátékot játszani vele?

Igen

Nem

9.4 Az első életévében szerette-e, ha dajkálták, ringatták?

Igen

Nem

Hogyan lehetett megnyugtatni, ha sírt?

9.5 Az első életévében hogyan fogadta mások közeledését, kezdeményezését?

anyáét, apáét

ismerősét

idegenét

9.6 Feltűnt-e Önöknek, hogy gyermekük a kortársai között a többiektől eltérően viselkedik (pl. félrehúzódik, elutasítja társai közeledését, vagy ellenkezőleg, válogatás nélkül bárkihez odamegy)?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

9.7 Kérjük, jelöljék be a gyermekük viselkedését leginkább jellemző mondatokat!

Amikor gyermekek között van,

közös játékot kezdeményez, (pl. milyen)

bekapcsolódik a többiek játékába, (pl. miben)

a szabályokat ismeri, betartja

a játékban csak rövid ideig vesz részt

a szabályokat figyelmen kívül hagyja

csak a többi gyermek közelében, de nem velük játszik

csak figyel a többieket

nem vesz tudomást a többiekről

elkerüli a többieket

a többi gyerek közeledését visszautasítja

9.8 Volt-e/van-e barátja? Milyen közös tevékenységekben nyilvánult ez meg?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (9.8-as kérdés folytatása)

9.9 Jellemző-e, hogy inkább nála fiatalabbakkal vagy idősebbekkel barátkozik?

Igen

Nem

Példák

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

9.10 Milyen problémák merültek fel eddig gyermekük közösségi beilleszkedése kapcsán, illetve kortársaival való kapcsolataiban?

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (9.10-es kérdés folytatása)

9.11 Mit csinál(t) gyermekük, ha például sírni vagy elesni lát valakit? Szokott-e segítséget, vigaszt nyújtani másnak? Hogyan?

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

9.12 Kérjük, jelölje be a gyermeke viselkedését leginkább jellemző mondatokat!

Amikor valamilyen öröm, sikerélmény éri, vagy valamilyen érdekes dolgot tapasztal,

egyedül örül, a maga módján

semmilyen változás nem tükröződik az arcán

nem mondja el, illetve nem jelzi, hogy minek örül, bár látszik rajta

megmutatja, pl. szüleinek, a számára érdekes dolgot, hogy megossza örömét, odahív másokat, vagy odaviszi hozzájuk

szól másoknak, de nem érdekli, hogy valóban figyelnek-e

9.13 Kérjük, jelölje be a gyermeke viselkedését leginkább jellemző mondatokat!

Amikor valamilyen bánat, fájdalom, sikertelenség éri,

magában dühöng vagy sír

semmilyen változás nem tükröződik az arcán

nem mondja el, illetve nem jelzi, hogy mi a baja

magától megnyugszik

nagyon nehéz megnyugtatni

felnevelőkhöz bújik, vigaszért, segítségért

9.14 Melyek azok a közös családi tevékenységek, programok, játékok, amelyekben gyermekük szívesen vett/vesz részt, illetve amelyekbe könnyen bevonható?

Példák:

Mennyi időskorban?

Jelenleg mi a helyzet?

9.15 Hogyan fogadta/fogadja a testi kontaktust (pl. ölelést, simogatást), más emberek (családtagok, idegenek, stb.) közelségét?

Példák:

Mennyi időskorban?

Jelenleg mi a helyzet? (9.15-ös kérdés folytatása)

9.16 Szemébe néz-e annak, aki megszólítja, illetve, akit ő szólít meg, akivel beszél vagy akitől kér valamit, stb.?

Soha

Ritkán

Gyakran

9.17 Feltűnt-e, hogy gyermekük túlzottan barátságosan, óvatosság, gátlás nélkül közeledett idegen emberekhez?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

9.18 Szokott-e gyermekük alapvető társas, illetve udvariassági szabályokat megsérteni, vagy zavarba ejtően viselkedni? (pl. nem megfelelően köszönni, csúnyán beszélni, stb.)

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák (9.18-as kérdés folytatása):

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

9.19 Előfordult-e, hogy gyermekük a környezetében lévő személyeken átnézett, átgázolt, mintha ott sem lennének?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Mennyi idős korban?

9.20 Össességében milyennek tartja gyermeke társas készségeit – hogyan kapcsolatot kezdeményez, illetve, hogyan kapcsolatokat tart fenn a többi emberrel, felnőttekkel, gyermekekkel? Kérjük, néhány mondatban ossza meg velünk véleményét!

10.

ÉRDEKLŐDÉS, JÁTÉK, SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK

A következőkben azt szeretnénk megtudni, hogyan játszik, illetve játszott gyermekük korábban, milyen dolgok érdeklik/érdekelték, milyen tevékenységek kötik/kötötték le leginkább. A kérdések megválaszolásánál elsősorban olyan helyzetekre gondoljanak, mikor gyermekük szabadidejében, strukturálatlan helyzetben foglalja el magát, azaz nem irányítják, nem mondják meg, hogy mit csináljon, hanem azt teszi, amihez éppen kedve van.

10.1 Ha gyermeke azt csinált, amit akart, akkor milyen tevékenységekkel foglalta/foglalja el magát? Milyen játékok, vagy más tárgyak kötötték le érdeklődését, mit csinált, hogyan játszott azokkal?

Csecsemőkorában. Példák:

1 és 2 éves kora között. Példák:

2 és 3 éves kora között. Példák:

Óvodáskorában. Példák:

Iskoláskorában. Példák:

Jelenleg mi a helyzet?

10.2 Játékához igényelt-e társaságot, gyerekeket vagy felnőtteket?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.3 Szeretett-e valamit különösen a TV-ben, volt-e valamilyen műsor, amelyhez ragaszkodott?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet? (10.3-as kérdés folytatása)

10.4 Feltűnt-e Önöknek, hogy különösen szívesen hallgat zenét, fogékony arra?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.5 Szeretett-e olyasmit (tevékenységet, tárgyat), amit Önök furcsának találtak az ő korában, vagy életkortól függetlenül szokatlannak tartott?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.6 Volt-e olyan kedvtelése, "mániája", amelyhez szinte megszállottan ragaszkodott? (pl. tárgyak sorba rendezése, megszámlálása, ugyanazon dolog ismételt rajzolgatása, stb.)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.7 Gyűjtött-e tárgyakat, dolgokat nagy beleéléssel? Mennyire volt ez fontos neki?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (10.7-as kérdés folytatása)

10.8 Mutatott-e kifejezett érdeklődést valamilyen téma, dolog iránt? (pl. betűk, számok, közlekedés, bolygók, térképek, stb.)

Igen

Nem

Ha igen, miben nyilvánult ez meg?

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.9 Mutatott-e önmagához képest kiemelkedő, különleges készséget műszaki eszközök (rádió, magnó, TV) kezelésében?

Igen

Nem

Ha igen, miben?

Példák (10.9-as kérdés folytatása):

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.10 Jellemző volt-e rá valaha, hogy szeretett pörgő-forgó tárgyakat nézni?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.11 Pörgette-e maga is a tárgyakat?

Igen

Nem

Példák (10.11-as kérdés folytatása):

Mennyi időskorban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.12 Tapasztalta-e, hogy gyermeke szívesebben foglalatoskodik házimunkával, szereléssel, valódi tárgyakkal, mint játékokkal?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi időskorban?

Jelenleg mi a helyzet?

10.13 Összességében hogyan látja gyermeke játéktevékenységét, érdeklődését, ahogyan szabadidejét eltölti? Kérjük, néhány mondatban ossza meg velünk véleményét!

11.

AZ ALKALMAZKODÁST NEHEZÍTŐ VISELKEDÉSEK

A következőkben azt szeretnénk megtudni, hogy vannak-e gyermekének olyan szokásai, viselkedései, amelyek akadályozzák mindennapi tevékenységeiben, nehezítik beilleszkedését, például azért, mert szokatlanok (erősségükben, tartalmukban, gyakoriságukban), életkorának nem felelnek meg, stb. Az olyan viselkedések is ide tartoznak, amelyek a család, a környezet számára indokolatlannak tűnnek, nehezen magyarázhatóak, zavaróak, esetleg kellemetlenek, kényelmetlenek.

11.1 Feltűnt-e, hogy gyermeke különösen érzékeny bizonyos zajokra, pl. befogja a fülét, vagy sikoltozni kezd a zaj hallatán?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.2 Előfordult-e valaha, hogy befogta mindkét fülét, ha - úgy tűnt - azt akarta, hogy hagyják békén, vagy ha valami nem tetszett neki?

Igen

Nem

Példák (11.2-as kérdés folytatása):

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.3 Mennyire érzékeny a fájdalomra?

Egyáltalán nem

Kevésbé

Átlagosan

Nagyon

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.4 Előfordult-e, hogy dolgokat (nemcsak ételt vagy virágot) vagy embereket szolgáltatt?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák (11.4-es kérdés folytatása):

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.5 Szokott-e tárgyakat a szájába venni, nyalogatni, rágni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.6 Megevett-e nem ehető dolgokat?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák (11.6-os kérdés folytatása):

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.7 Szokta-e a szemét nyomogatni, ütögetni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.8 Szokott-e közelről, a szeme sarkából nézegetni, esetleg hosszasan tanulmányozni tárgyakat, mintákat vagy a kezét?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.9 Szokott-e pillanatokra üres tekintettel nézni, mintha nem volna jelen?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet? (11.9-es kérdés folytatása)

11.10 Szokta-e tárgyak felületét, szélét simogatni, dörzsölgetni, kapargatni, vagy a tárgyakat kopogtatni, pöckölni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.11 Szokott-e állva/ülve/fekve ritmusosan ringatózni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák (11.11-es kérdés folytatása):

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.12 Szokott-e tartósan, látszólag ok nélkül céltalanul fel-alá járkálni, szaladgálni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.13 Előfordult-e, hogy hosszabb ideig nem volt hajlandó a kezét használni, fogni vele, stb.?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.14 Jellemezte-e, hogy kényes saját tisztaságára, esetleg undorodott dolgoktól, amik bepiszkíthatják?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.15 Szokott-e látszólag ok nélkül, magában mosolyogni, nevetni vagy sírni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.16 Jellemző-e gyermekére, hogy különösen nehéz egy tevékenységet abbahagyatni vele, és mást elkezdni?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (11.16-es kérdés folytatása)

11.17 Voltak-e események, amelyek sorrendjéhez végletesen ragaszkodott?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.18 Voltak-e olyan tárgyak, amelyekhez ragaszkodott, mindenhová magával vitte azokat?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (11.18-as kérdés folytatása)

11.19 Ellenezte-e az ismerős dolgok, szokások megváltoztatását? (pl. új útvonalon való közlekedést, a lakás átrendezését, édesanya frizurájának megváltozását, új ruhadarabok felvételét időjárás változás esetén, stb.)

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.20 Zavarta-e, ha valami nem volt a megszokott helyén, nem volt rendben, vagy hibás volt? (pl. nyitott ajtó, nyitva hagyott zipzár, repedés a falon, szősz a szőnyegen, helyéről elmozdított bútorok, stb.)

Igen

Nem

Példák :

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (11.20-as kérdés folytatása)

11.21 Megpróbálta-e kijavítani, rendbe tenni?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi időt vesz el?

Jelenleg mi a helyzet?

11.22 Voltak-e félelmi vagy düh-rohamai?

Soha

Ritkán

Gyakran

Ha igen, mi váltotta ezeket ki a leggyakrabban?

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.23 Kérjük, írja le, hogyan mit csinált ilyenkor gyermeke, és hogyan lehetett megnyugtatni?

Példák:

Mennyi időt korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.24 Okozott-e problémát gyermekével közlekedni, bevásárolni, étteremben étkezni, vagy más nyilvános helyen tartózkodni?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.25 Előfordult-e, hogy saját magát bántotta, okozott-e kárt magában akármilyen módon?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.26 Okoztak-e a fentiek komoly gondot?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.27 Előfordult-e, hogy másokhoz a környezet számára nem elfogadhatóan, durván közeledett, másokat bántott?

Soha

Ritkán

Gyakran

Ha igen kit? Milyen helyzetben?

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet? (11.27-es kérdés folytatása)

11.28 Jellemző volt-e valaha, hogy dolgokat szétdobált, eltört, széttépett, szétrombolt?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.29 Félt-e valaha nem veszélyes dolgoktól (pl. bizonyos emberektől, tárgyaktól, állatoktól), egyes helyeken, vagy új eseményektől?

Soha

Ritkán

Gyakran

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

11.30 Felismerte, elkerülte-e a veszélyes dolgokat, helyzeteket (pl. forgalmas úttest, veszélyes magasság, forró tűzhely)?

Igen

Nem

Példák:

Mennyi idős korban?

Jelenleg mi a helyzet?

Amennyiben úgy érzik, hogy valamilyen, Önöket foglalkoztató kérdés kimaradt, vagy van olyan információ, amelyet fontosnak ítélnék, de a kérdőívben nem szerepelt erre vonatkozó kérdés, kérjük, hogy egy külön dokumentumban jegyezzék fel ezeket.

A kérdőív kitöltését köszönjük, az Autizmus Kutatócsoport Ambulanciájának dolgozói